

Ob izteku leta, v katerem bi umetnostni zgodovinar in kustos Igor Zabel dopolnil šestdeset let, in ob deseti obletnici nagrade Igorja Zabela za kulturo in teorijo se bo v Ljubljani zvrstil niz raznovrstnih dogodkov, posvečen dediščini Igorja Zabela in pomenu sodobne umetnosti.

Igor Zabel. Fotografija: Borut Krajnc

Nagrada Igorja Zabela za kulturo in teorijo 2018

slavnostna podelitev

7.12. / 18.00 / Moderna galerija

Nagrada Igorja Zabela za kulturo in teorijo se podeljuje za izjemne dosežke s področja vizualne umetnosti in kulture srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope. Namenjena je mednarodno delujočim kustosom, umetnostnim zgodovinarjem in teoretikom, piscem in kritikom, ki delajo v tej sredini oziroma se njihovo delo nanaša nanjo.

Nagrada, pobuda ERSTE sklada z Dunaja, se od leta 2008 podeljuje bienalno, odslej pa bo dogodek v organizaciji Društva Igor Zabel potekal v Ljubljani. Z nagradnim skladom v višini 76.000 evrov je ena prestižnejših nagrad za kulturne dejavnosti, povezane s srednjo, vzhodno in jugovzhodno Evropo.

Leta 2008 je glavno nagrado prejel kuratorski kolektiv s Hrvaške WHW (What, How and for Whom); 2010 poljski umetnostni zgodovinar Piotr Piotrowski (1952–2015); 2012 kuratorka in teoretičarka vizualne kulture in umetnosti Suzana Milevska; 2014 ruska kuratorka in kritičarka Jekaterina Degot; 2016 pa kurator in umetnostni pisec Viktor Misiano.

Urnik slavnostne podelitve	
18.00–19.15	Kustosova soba — Igor Zabel: Kako narediti umetnost vidno? angleška premiera dokumentarnega filma
20.00–20.30	Podelitev nagrade Igorja Zabela pozdravni nagovori ter obrazložitev izbora
20.30–21.00	Umetnost kot zaveza in pravica — pogovor z nagrajenko, Joanno Mytkowsko Pogovor se bo osredotočal na možnosti in izzive utrjevanja odnosa med umetnostjo in družbo v času korenitih družbeno-političnih sprememb na Poljskem in širše ter na vlogo muzeja kot civilnodružbeno odgovorne institucije v tem kontekstu.
21.00–21.30	Podelitev štipendij Igorja Zabela obrazložitev izbora in predstavitev dobitnikov

Nagrajenka 2018	
Joanna Mytkowska, Poljska — dobitnica nagrade Igorja Zabela za kulturo in teorijo 2018	
Joanna Mytkowska je umetnostna zgodovinarica, kuratorka in od leta 2007 direktorica Muzeja za moderno umetnost v Varšavi. V 1990-ih je začela poklicno kariero kot kuratorka varšavske Galerije Foksal, legendarnem, nekomercialnem umetniškem prostoru, ki so ga leta 1966 ustanovili umetniki sami. Zatem je soustanovila Fundacijo Galerije Foksal, ki je stremela k vzpostavitvi raziskovalne in finančne podpore sodobni poljski umetnosti, pa tudi k ohranjanju dediščine poljskih avantgardnih umetnikov. V letih 2006 in 2007 je delala v pariškem Centru Georges Pompidou, a se je kmalu po začetku mednarodne kuratorske kariere izven Poljske vrnila v Varšavo in prevzela vodenje tamkajšnjega Muzeja za moderno umetnost.	

Žirija je podelila nagrado Igorja Zabela Joanni Mytkowski za predano in izstopajoče delo direktorice Muzeja za moderno umetnost v Varšavi. Žirija priznava izredne intelektualne, kuratorske in civilnodružbene dosežke, ki jih je Mytkowska razvijala v zadnjih petnajstih letih, še posebej kot direktorica varšavskega Muzeja za moderno umetnost, njeno predanost pri utrjevanju odnosa med umetnostjo in družbo v času korenitih družbenopolitičnih sprememb, pa tudi izstopajoče znanje o umetnosti iz srednje in vzhodne Evrope.

Dobitniki štipendij 2018	
Edith Jeřábková, Češka — dobitnica štipendije 2018 po izboru žirije Kuratorka, raziskovalka, pedagoginja in piska iz Prage, za vztrajanje v emancipatornih neinstitucionalnih oblikah kulturne produkcije ter za iskanje novih izrazov kuratorske prakse in teorije.	
Društvo Oberliht, Moldavija — dobitnik štipendije 2018 po izboru žirije Društvo Oberliht iz Kišinjeva v Moldaviji za kontinuirano podporo lokalni umetniški skupnosti in inovativen angažma s projekti v javnem prostoru.	
Visual Culture Research Center (VCRC), Ukrajina — dobitnik štipendije 2018 po izboru glavne nagrajenke Raziskovalni center za vizualno kulturo (VCRC) iz Kijeva, ki z analiziranjem vizualne kulture spodbuja refleksijo o post-sovjetskih politično-ekonomskih razmerah, za izjemen prispevek k delovanju, kritičnemu mišljenju in ustvarjanju v izjemno težavnih okoliščinah današnje Ukrajine v vojnem stanju.	

Člani žirije in nominatorji 2018	
Žirantje Adam Budak — GLAVNI KUSTOS, NARODNA GALERIJA, PRAGA Ana Janevski — KUSTOSINJA, MOMA, NEW YORK Erzen Shkololli — DIREKTOR, NARODNA UMETNOSTNA GALERIJA ALBANIJE, TIRANA	
Nominatorji Anna Daučíková, Branislav Dimitrijević, Maja in Reuben Fowkes, Christian Höller, Livia Páldi, Dan Perjovschi, Magdalena Radomska, Barbara Steiner, Adam Szymczyk, Maria Vassileva	

Podelitev nagrade Igorja Zabela bo moderirala Nataša Briški, novinarka, soustanoviteljica in urednica spletnega medija Metina lista.
Zvok: Luka Prinčič/Nova deViator Svetloba: Vadim Fiškin Glasba pri proslavitvi nagrajencev: DJ Borka
Podelitev je odprta za javnost. Poteka v angleškem jeziku.

Pisarna Igorja Zabela, 1997. Fotografija: Lado Mlekuž, Moderna galerija, Ljubljana

Slavnostna podelitev nagrade	Mednarodna konferenca
Moderna galerija Cankarjeva cesta 15, Ljubljana Organizacija: Društvo Igor Zabel v sodelovanju z ERSTE skladom in Moderno galerijo Projektna vodja: Urška Jurman Vodja produkcije: Mateja Kurir Stiki z javnostjo: Urška Comino Tehnični vodja: Borut Cajnko Asistentka: Hana Cirman	Moderna galerija Cankarjeva cesta 15, Ljubljana Organizacija: Moderna galerija v sodelovanju z Društvom Igor Zabel in s podporo ERSTE sklada Koncept: Zdenka Badovinac Projektna vodja: Adela Železnik Stiki z javnostjo: Mateja Dimnik Tehnični vodja: Tomaž Kučer
Predstavitve revije Šum #10 in razprava	Dokumentarni film
Muzej sodobne umetnosti Metelkova Maistrova ulica 3, Ljubljana Organizacija: revija Šum v sodelovanju z Društvom Igor Zabel, MG+MSUM in Društvom Galerija Boks	Kinodvor Kolodvorska ulica 13, Ljubljana Organizacija slovenske premiere: Kinodvor v sodelovanju z Društvom Igor Zabel in Vertigom

<u>DRUŠTVO IGOR ZABEL ZA KULTURO IN TEORIO</u>	Programska zloženka Urednica: Urška Jurman Oblikovanje: Anja Delbello & Aljaž Vesel / AA Slovenski prevod: Nataša Velikonja Jezikovni pregled: Inge Pangos
---	---

Umetnost — koliko še ideja za bodočnost? mednarodna konferenca 6.12. / 13.00–19.00 / Moderna galerija

Konferenca se posveča pojmovanju sodobne umetnosti in še posebej vprašanju, koliko je zmožna oblikovati ideje za bodočnost. Če je bil modernizem v veliki meri usmerjen v bodočnost, postmodernizem pa v preteklost, nas zanima, katera časovnost določa sodobno umetnost? Sprašujemo se tudi, kaj pravzaprav pomeni to, da je sodobna umetnost globalna umetnost? Ali gre za koncept, ki ga sooblikujejo subjekti iz različnih prostorov sveta, ali za konstrukt globalnega umetnostnega sistema, ki se je razmahnil po letu 1989, ko je »stari prvi svet« triumfalno širil doktrino neoliberalnega kapitalizma po vsej obli?

Sodelujoči: Clémentine Deliss, Zoran Erić, iLiana Fokianaki, Ana Janevski, Nomaduma Masilela, Cuauhtémoc Medina Gonzalez, Livia Páldi, Marjetica Potrč, Marcelo Rezende, Adam Szymczyk

13.00–13.15 Pozdravna nagovora Zdenka Badovinac – MG+MSUM Urška Jurman – DRUŠTVO IGOR ZABEL

Prvi panel — Kaj je globalna umetnost?

Dandanes veliki svetovni muzeji vse bolj predstavljajo umetnost na temelju geografske raznovrstnosti. A kaj je pri tem zavzemanju za heterogenost pravzaprav ostal skupni imenovalec? Zadnja dokumenta se je na primer zavzela za globalno raznovrstnost tako, da je stopila onkraj umetnosti in na razstavo vključila tudi tradicionalne prakse lokalnih kultur staroselskih skupnosti, katerim je kolonializem vsilil zahodno pojmovanje umetnosti in kulture. Kaj imajo od teh reprezentacij raznovrstnosti posamični lokalni prostori in koliko se tako obravnavana raznovrstnost lahko sploh izogne mehanizmom kapitala in njegovih kulturnih industrij? Komu vse so namenjeni kritični glasovi, ki jih oblikujejo mednarodne razstave?

13.15–14.00 Marcelo Rezende – UVODNO PREDAVANJE Kritik, kurator in publicist. Trenutno je sodirektor Kunstarchiv der Avantgarden v Dresdnu. Bil je tudi direktor Muzeja moderne umetnosti v Bahii (2012–15). Živi in dela v Salvadorju in Berlinu.

14.00–14.20 Cuauhtémoc Medina González Umetnostni kritik, kurator in umetnostni zgodovinar, ki živi in deluje v Ciudad de México. Bil je prvi pridružen kustos latinoameriške zbirke galerije Tate Modern (2002–08) in je glavni kustos 12. bienala v Šanghaju (2018).

14.20–14.40 Nomaduma Rosa Masilela Publicistka, zgodovinarica in umetnica iz New Yorka, kjer zaključuje doktorat iz umetnostne zgodovine na Univerzi Columbia. Bila je članica kuratorske ekipe 10. berlinskega bienala sodobne umetnosti.

14.40–15.00 Adam Szymczyk Umetniški vodja dokumente 14 v Atenah in Kasslu (2017). Leta 1997 je soustanovil Fundacijo Galerije Foksal v Varšavi. V obdobju 2004–14 je bil direktor Kunsthalle Basel, leta 2008 pa je sokuriral 5. berlinski bienale sodobne umetnosti.

15.00–15.15 Odmor

15.15–16.00 Razprava — moderira Ana Janevski Ana Janevski je kuratorka na Oddelku za medijske in performativne umetnosti v newyorškem Muzeju moderne umetnosti.

Drugi panel — Umetnost, ideja za bodočnost

Sodobna umetnost pogosto opisuje bodočnost kot distopično, a poznamo veliko umetniških projektov, ki časa ne opisujejo, ampak se z njim stapljajo, v njem trajajo, se z njim razvijajo in tako na svoj način tudi soustvarjajo bodočnost. Sedanjost se je zarila v samo tkivo umetnosti in zdi se, da ima zaradi tega tudi večje možnosti, da to realnost spreminja. A četudi je sodobna umetnost pomemben družbeni agens in živahna platforma za različne mikropolitike, se je ob vsem tem treba vprašati, kakšen realni učinek v resnici ima. Katera izkušnja umetnosti je torej naša najpomembnejša popotnica za bodočnost?

16.15–17.00 Clémentine Deliss – UVODNO PREDAVANJE Kuratorka, založnica in kulturna zgodovinarica. V letih 2010–15 je vodila Muzej Weltkulturen v Frankfurtu. Je profesorica kuratorske teorije in dramaturške prakse na Univerzi za umetnost in oblikovanje v Karlsruheju.

17.00–17.20 Zoran Erić Glavni kustos v Muzeju sodobne umetnosti v Beogradu. Njegova raziskovalna področja so točke srečevanja v urbani geografiji, prostorsko-kulturni diskurz in teorija radikalne demokracije.

17.20–17.40 iLiana Fokianaki Publicistka in kuratorka, ki živi in dela v Atenah in Rotterdamu. Leta 2013 je ustanovila State of Concept Athens in je soustanoviteljica raziskovalne platforme Future Climates. Trenutno predava na Nizozemskem umetnostnem inštitutu.

17.40–18.00 Marjetica Potrč Umetnica in arhitektka, ki živi in dela v Ljubljani in Berlinu. V obdobju 2011–18 je bila profesorica na Visoki šoli likovnih umetnosti HfBK v Hamburgu, kjer je vodila razred Oblikovanje za živi svet (Design for the Living World) o participatornem oblikovanju.

18.00–18.15 Odmor

18.15–19.00 Razprava — moderira Livia Páldi Livia Páldi je kuratorka za vizualne umetnosti v Project Arts Centre v Dublinu.

Konferenca je brezplačna. Poteka v angleškem jeziku.

O sodobnosti sodobne umetnosti predstavitev revije Šum #10 in razprava 28.11. / 18.00 / Muzej sodobne umetnosti Metelkova

Predstavitev tematskega bloka revije Šum #10 o opredeljevanju sodobne umetnosti na prelomu iz 1980-ih v 1990-a s predavanji Kaje Kraner o nekaterih ključnih pojmovanjih sodobnosti sodobne umetnosti ter Sergeja Kapusa o tem, kako je sodobno umetnost opredeljeval Igor Zabel.

Kustosova soba — Igor Zabel: Kako narediti umetnost vidno? dokumentarni film od 22.11. / Kinodvor

Dokumentarni film *Kustosova soba* je posvečen umetnostnemu zgodovinarju in kustosu Igorju Zabelu (1958–2005) in se osredotoča na njegovo delovanje v polju likovne umetnosti od konca 1980-ih do njegove smrti. Skozi film spoznavamo, kako se je v tem prelomnem času na preseku 20. in 21. stoletja, (post)moderne in sodobne umetnosti, lokalnega in mednarodnega umetnostnega prostora, socializma in kapitalizma, Vzhoda in Zahoda, umetnosti in družbenega, skozi svoje delo soočal z velikimi spremembami, konflikti, hkrati pa tudi z možnostmi novega.

Film je portret človeka, ki je notranjim protislovjem sveta umetnosti navkljub vztrajno verjel v moč umetnosti, pa tudi portret časa in prostora, v katerih je Igor Zabel deloval in ju sooblikoval.

Režija: Damjan Kozole
Scenarij: Urška Jurman
Fotografija: Matjaž Mrak
Montaža: Jurij Moškon
Producent: Danijel Hočevar
Produkcija in distribucija: Vertigo
Koprodukcija: RTV Slovenija, Društvo Igor Zabel
Finančna podpora: Slovenski filmski center

NAGRADA IGORJA ZABELA ZA KULTURO IN TEORIJU 2018

22.11.–7.12.2018 Ljubljana

